

စိတ်ကူးချိုချိုအနုပညာ

တော်လှန်ရေးတိုင်း၏
ဇာတ်ကားများ၏
ဖွင့်ဟဝန်ခံချက်

အမျိုးမျိုးအမျိုးမျိုး၏
အမျိုးမျိုးအမျိုးမျိုး

ဒုတိယအကြိမ်နှစ်အုပ်ပေါင်း

မှတ်ချက်

(စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍)

ဆရာကြီး တော်လှန်ရေးတိုင်းသည် အသက် ၃၅ နှစ်တွင် ‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’ကို ငါးနှစ်တိုင်တိုင် အပတ် တကုတ်ရေးခဲ့၏။ ‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’ ဝတ္ထုကြီးမှာ ၁၈၁၂ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားသော နပိုလီယန်စစ်ပွဲကြီးကို နောက်ခံပြု၍ ရေးသားထားခြင်းဖြစ်ရာ ဝတ္ထုဖတ်ရာ၌ ပို၍ လွယ်ကူစေရန် နောက်ခံသမိုင်းကို အကျဉ်းတင်ပြလို ပေသည်။ ။

(၁၇၉၉ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၉ ရက်) ပြင်သစ် ဒုတိယလ ၁၈ ရက် ‘နန်းတွင်း လုပ်ကြံမှုကြီး’ ပြီးသွားသည့် နောက်၊ နပိုလီယန်သည် တော်လှန်ရေးဦးစီးချုပ်ရုံး၌ ဗိုလ်ချုပ်တစ်ဦးအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေရာမှ ပြင်သစ်ပြည်၏ အကြီးအကဲဖြစ်လာခဲ့သည်။ ။ ထို့နောက် ရာဇဘိသိက် သွန်းလောင်းကာ၊ ပြင်သစ်နိုင်ငံ၏ အကြီးအကဲဖြစ်လာ ခဲ့သည်။ ။ ထို့နောက် ရာဇဘိသိက် သွန်းလောင်းကာ၊ ပြင်သစ်နိုင်ငံ၏ ဘုရင်ဧကရာဇ်ဘွဲ့ကို ခံယူခဲ့၏။ "ငါသည် မြေတွင် ကျနေသော ပြင်သစ်၏ သရဖူကြီးကို ငါ၏ ဓားဖြင့် ကောက်ယူခဲ့သည်" ဟု နပိုလီယန်က ကြုံးဝါးခဲ့လေ သည်။ ။ ၁၇၉၆-၁၇၉၇ ခုနှစ်၌ နပိုလီယန်သည် အီတလီမြောက်ပိုင်းနှင့် ရိုင်းမြစ်အရှေ့ဘက်ကမ်းတစ်လျှောက်ရှိ တိုင်းပြည်များကို တိုက်သိမ်းလိုက်သည်။ ။ ၁၈၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် အီတလီပြည်ကျန်တစ်တိုင်းကို ဒုတိယ အကြိမ်တိုက်၍ သိမ်းယူပြန်သည်။ ။ ဤအတောအတွင်း ပရပ်ရှား၊ ဩစထရီးယား၊

ဆွီဒင်နှင့် အင်္ဂလန်တို့ သည် ၊ ဥရောပတစ်တိုက်လုံးကို စိုးမိုးရန် ကြိုးစားလျက် ရှိသည့် နပိုလီယန်ကို ခုခံရန် တတိယ မဟာမိတ်အဖွဲ့ကြီးကို တည်ထောင်လိုက်ကြသည် ။ ဩစထရီးယား ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမက်သည် မိမိ၏ မဟာမိတ် ရုရှားတပ်များ ၏ အကူ အညီကို မစောင့်တော့ဘဲ ဩစထရီးယားထဲသို့ တိုက်ဝင်လာသည့် နပိုလီယန်၏ စစ်တပ်ကြီးကို အမ်းမြို့မှ ခုခံ သည် ။ ဩစထရီးယား ဗိုလ်ချုပ်မက်၏ တွက်ကိန်းကား၊ နပိုလီယန်သည် ၊ ဂျာမနီတောင်ပိုင်းကို ဝင်၍ တိုက် လျှင် အတိုဆုံးအနီးဆုံးဖြစ်သည့် လမ်းမှ ချီတက်မည် မုချဖြစ်သည် ဟူ၍ ဖြစ်သည် ။ ထို့ကြောင့်လည်း ဩစထရီးယား ဗိုလ်ချုပ်မက်သည် အမ်းမြို့တွင် တပ်ကြီးတပ်ခိုင်တည်၍ နပိုလီယန်ကို စောင့်ခြင်းဖြစ်သည် ။ နပိုလီယန် သည် စစ်မြို့သည့် သဘောဖြင့် အမ်းမြို့ကို စစ်တပ်အနည်းငယ်လွှတ်၍ တိုက်စေပြီး နပိုလီယန်နှင့် ၎င်း၏ တပ်မ မှာ မှု၊ မိုင်ပေါင်းငါးရာခန့်ကွေ့၍ တိတ်တဆိတ် ချီလာခဲ့၏။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမက်၏ တပ်များကို အလစ်တွင် နောက်မှ ဝင်၍ တိုက်ကာ၊ ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများ အားလုံးကိုလည်း ဖြတ်တောက်ပစ်လိုက်သည် ။ ဤသို့ဖြင့် ဩစထရီးယား ဗိုလ်ချုပ်မက်သည် တပ်ပျက်၍ လက်နက်ချလိုက်ရကာ၊ ဩစထရီးယားသည် လည်း နပိုလီယန် အောက်သို့ ရောက်သွားပြန်သည် ။

အမ်းတိုက်ပွဲပြီးသည့် နောက်၊ နပိုလီယန်သည် တတိယမဟာမိတ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ တပ်များ နှင့် ဩစတားလစ်တွင် တိုက်ပွဲဖြစ်ပြန်သည် ။ ဩစတားလစ်တိုက်ပွဲ၌ ကား နှစ်ဖက်စလုံးမှာ ပင် ရွပ်ရွပ်ချွံချွံတိုက်ကြ သည် ။ သို့ရာတွင် နပိုလီယန်မှာ စစ်ရေးစစ်ရာတွင် ကျွမ်းကျင်သူဖြစ်၍ ထိုတိုက်ပွဲ၌ သူပင် နိုင်ပြန်သည် ။ ဩစတားလစ်တိုက်ပွဲတွင် မဟာမိတ်တို့ ရှုံးနိမ့်သည့် အတွက် တတိယ မဟာမိတ်အဖွဲ့ကြီးလည်း ပျက်စီးသွားလေ တော့သည် ။ ဩစတားလစ်တိုက်ပွဲတွင် မဟာမိတ်တို့

ရှုံးပြီဟု ကြားသည် နှင့် ထိုစဉ်က ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ် သူ (ပစ်) က " ဥရောပတိုက်၏ မြေပုံကြီးကို လိပ်လိုက်ကြပါတော့။ ထိုမြေပုံသည် နောင်ဆယ်နှစ်တွင်း ဘာမျှ အသုံးပြုတော့မည် မဟုတ်"ဟု ကြေညာခဲ့သည်

။

၁၈၀၆ ခုနှစ်တွင် နပိုလီယန်သည် ပရပ်ရှားကို ဝင်ရောက်တိုက်ပြန် သည် ။ ပရပ်ရှားသည် ဂျီနာစစ်ပွဲနှင့် ဩစတတ်စစ်ပွဲတို့ တွင် အရေးနိမ့် ကာ နပိုလီယန်သည် လည်း ဘာလင်မြို့တွင်းသို့ ရောက်လာခဲ့သည် ။ ထိုမှ နေ၍ နပိုလီယန်သည် နာမည်ကျော် ‘ဘာလင်ပြန်တမ်း’နှင့် ‘ကုန် သွယ်မှု ပိတ်ဆို့ရေးစနစ်’ များကို ထုတ်ပြန် ပြဋ္ဌာန်း ခဲ့လေသည် ။ ၁၈၀ ၇ ခုနှစ်၌ ကား ဖရိဒ်လင်းတိုက်ပွဲတွင် ပရပ်ရှားတို့ လုံးဝအရေးနိမ့်သွား ကာ၊ ပရပ်ရှားတစ်ပြည် လုံး နပိုလီယန်၏ အောက်သို့ရောက်သွားသည် ။ ဤသို့ဖြင့် ဂျာမနီတစ်ပြည်လုံးကို နပိုလီယန်က သိမ်းပိုက်လိုက် လေ သည် ။

နပိုလီယန်သည် ဥရောပတိုက်တစ်ခုလုံးလောက်ကို သိမ်းပိုက်ပြီး ဖြ စ်နေသော်လည်း သူ့အဖို့ ရန်သူနှစ် ဦးရှိသေးသည် ။ ယင်းမှာ ဗြိတိန်နှင့် ရုရှားတို့ ဖြစ်သည် ။ ရုရှားသည် ယခုအချိန်ထိ နပိုလီယန်နှင့် စစ်ကြေ ညာ ခြင်းမပြုသေးသော်လည်း ၊ မဟာမိတ်များ ဖြစ်သည့် ဩစထရီး ယား၊ ပရပ်ရှား စသည် တို့ ဘက်မှ ဝင်ရောက်တိုက် ခိုက်ပေးခဲ့သည် ။ သို့ရာတွင် ယခုကား ဩစထရီးယားနှင့် ပရပ်ရှားတို့ လည်း နပိုလီယန် လက်အောက်သို့ရောက် ၍ ၊ တတိယ မဟာမိတ်အဖွဲ့ကြီးလည်း ပျက်သွားပြီဖြစ်ရာ၊ ရုရှားသည် နပိုလီယန်နှင့် တစ်လဆစ်မြို့တွင် ၊ ငြိမ်း ချမ်းရေး စာချုပ် ချုပ်၍ လာရသည် ။ တစ်လဆစ် စာချုပ်အရ ရုရှားဘုရင်က၊ နပိုလီယန်၏ ‘ကုန်သွယ်မှုပိတ်ဆို့ ရေးစနစ်’ကို လက်ခံကား အင်္ဂလိပ်ကုန်များကို သပိတ်မှောက်ရန် သဘောတူလိုက်ရသည် ။ သို့ရာတွင်

နပို လီယန်၏ 'ကုန်သွယ်မှုပိတ်ဆို့ ရေးစနစ်'ကို လိုက်နာခြင်းသည် ရုရှားအဖို့ မိမိ၏ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်းဖြစ်စေရ ကား၊ ရုရှားဘုရင် အလက်ဇန်ဒရာသည် တစ်လဆစ် စာချုပ်ပါ အချက်များကို ကြာရှည်ဆက်လက် လိုက်နာ ခြင်း မပြုနိုင်တော့ချေ။ ဤအတောအတွင်း အရေးကြီးသည့် ဖြစ်ရပ်ကြီးတစ်ခုလည်း ပေါ်ပေါက်လာခဲ့လေ သည် ။ ထိုဖြစ်ရပ်မှာ နပို လီယန်အား ပြင်သစ်ဘာဘွန်းမင်းနွယ်များက လုပ်ကြံရန် အားထုတ်ခြင်းဖြစ်သည် ။ နပိုလီယန်သည် ဤအထဲတွင် ဘာဘွန်းမင်းနွယ်တစ်ဦးဖြစ်သော မြို့စားကြီး အဲလဟိန်း ပါဝင်သည် ဟု ယူဆကာ တိတ်တဆိတ် ဖမ်းဆီး၍ စစ်ခုံရုံးတင်ကာ ပစ်သတ် လိုက်လေသည် ။

ဤတွင် မြို့စားကြီး ဒီအဲလဟိန်းအား နပိုလီယန်က မတရားသတ်ဖြတ်ခြင်းဖြစ်သည် ဟု ဆိုကာ ဥရောပနိုင်ငံဘုရင်များက ကန့်ကွက်ကြသည် ။ ရုရှားဘုရင် အလက်ဇန်ဒရာကလည်း အပြင်းအထန် ကန့်ကွက်ကာ၊ ပါရီမြို့ရှိ ရုရှားသံအမတ်ကြီးကို ပြန်၍ ခေါ်လိုက်ပြီး၊ ပီတာစဘတ်ရှိ ပြင်သစ်သံအမတ်ကြီးကိုလည်း ပြန် ခေါ်ရန် တောင်းဆိုလိုက်သည် ။ ဤသို့ဖြင့် နှစ်ဖစ်စလုံးက စစ်ပြင်မှုများကို ပြုလုပ်လာကြလေသည် ။

ရုရှားဘုရင် အလက်ဇန်ဒရာသည် နပိုလီယန်ကို တိုက်ရန်အတွက် နိုင်ငံခြားဝန်ကြီး နိဗိုဆီဆက်ဗ်ကို အင်္ဂလန်သို့စေလွှတ်၍ ၊ မဟာမိတ်ဖွဲ့ရန် စေ့စပ်သည် ။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝန်ဇင်ဂျီရိုဒီကို ဩစတေးယားသို့ လွှတ်၍ ၊ အင်္ဂလိပ်၊ ရုရှား၊ ဆွီဒင်၊ ဩစတေးယားတို့ ပါဝင်သော နောက်ထပ် မဟာမိတ်အဖွဲ့တစ်ခု ထပ်မံဖွဲ့ရန် ကမ်းလှမ်း သည် ။ ဤသို့ ရုရှားက မဟာမိတ်အဖွဲ့ကြီးတစ်ခု ဖွဲ့စည်း၍ ခုခံရန် ပြင်လျက်ရှိကြောင်းကို သိသည် နှင့် နပို လီယန်သည် ဤမဟာမိတ်အဖွဲ့ကြီး ပျက်သွားစေရန်အတွက်၊ အင်္ဂလန်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ် ချုပ်ရန် ရုတ်တ ရက် ကမ်းလှမ်း လိုက်သည် ။ အင်္ဂလန်က ထိုကိစ္စတွင် "ရုရှားဘုရင်က ကြားလူလုပ်ပါ"

ဟု ဆိုသဖြင့်၊ ရုရှား ဘုရင်က သူ့ကိုယ်စား နပိုလီယန်ထံ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး နိုဗိုဆိဆက်ဗ်ကို နပိုလီယန်ထံသို့ လွှတ်ပြန်သည်။ နိုဗို ဆိဆက်ဗ်သည် ဘာလင်သို့ရောက်လျှင်၊ နပိုလီယန် ဂျီနိုဝါနယ်ကို သိမ်းလိုက်ပြီဟု ကြားရသည့် အတွက် ဆက်၍ မသွားတော့ဘဲ ပြန်လာခဲ့လေသည်။ ဤသို့ဖြင့် သံတမန်ဆိုင်ရာ စေ့စပ်မှုများ အားလုံးပျက်သွားကာ ရုရှားနှင့် ပြင်သစ်တို့ စစ်ဖြစ်ပွားလာခဲ့သည်။ နပိုလီယန်သည် စစ်သည် ခြောက်သိန်းကျော်မျှသော စစ်တပ်ကြီးဖြင့် ရုရှား ကို ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်လေသည်။ ရုရှားတို့ သည် ဆုတ်ခွာပေးကာ၊ နပိုလီယန် စစ်ချီရာ လမ်းတစ်လျှောက်တွင် မြေလှန်စနစ်ကို သုံးခဲ့သည်။ ရုရှားတို့ သည် မော်စကိုမှ ဆုတ်ခွာခဲ့သောအခါတွင် လည်း မော်စကိုမြို့ကို မြေလှန် စနစ်သုံးကာ မီးရှို့ ဆုတ်ခွာခဲ့ကြသည်။ သို့ဖြင့် နပိုလီယန်၏ စစ်တပ်ကြီးသည် အစာရေစာ ငတ်မွတ်ခြင်း၊ အအေးဒဏ်ပြင်းထန်ခြင်းတို့ ကြောင့် သေကြေပျက်စီးကာ စစ်ရေးနိမ့်ခဲ့ရသည်။ နပိုလီယန်၏ သန်းတစ်ဝက်မျှ သော တပ်သားတို့ သည် ရုရှားမြေကြီးပေါ်တွင် အသက်ပျောက်ခဲ့ကြရသည်။ ဖုန်းရှင်၊ ကံရှင်၊ ပါရမီရှင်ဟု ကျော် ကြားသော နပိုလီယန်သည် လည်း ထွက်ပြေးခဲ့ရသည်။ သူ၏ မော်စကို တိုက်ပွဲစဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ နပိုလီယန်က "အနိမ့်မှ အမြင့်သို့ တက်သည့် အခါ၌ ၊ ခြေလှမ်းပေါင်းများစွာ လှမ်းတက်ခဲ့ရသော်လည်း ၊ အမြင့်မှ အနိမ့်သို့ ကျ သောအခါမူကား ခြေတစ်လှမ်းမျှသာ ရှိပေသည် တကား"ဟု ဆိုခဲ့ပေ၏။

ဤကား ‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’ ဝတ္ထုကြီး၏ ရာဇဝင်နောက်ခံကား ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာကြီး တော်လ် စတိုင်းသည် ဤခေတ်ကြီးကို နောက်ခံပြု၍ ဇာတ်ကွက်တည်ဆောက်ထားပါသည်။

ဥပမာအားဖြင့် ‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’ အပိုင်းတစ်၊ အပိုင်းနှစ်နှင့် အပိုင်းသုံးတို့ မှာ နပိုလီယန်က ဩစ ထရီးယားအား ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်

စဉ်၊ ရုရှားက ၎င်း၏ မဟာမိတ်ဖြစ်သော ဩစထရီးယားဘက်မှ ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်ပုံကို နောက်ခံပြု၍ ရေးသားထားပါသည်။ ။ ‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’ ပထမစာမျက်နှာတွင် ပါရှိသည့် မှန် နန်း အပျိုတော်ကြီး အင်နာ ပါဗလိုနာရှာရား၏ ဧည့်ခံပွဲသဘင်တွင် မကျေမနပ် ပြောဆိုနေကြသည့် အကြောင်း အရာများမှာ မြို့စားကြီး ဒီအဲလဟိန်းကို သတ်ပစ်လိုက်သည့် ကိစ္စဖြစ်ပါသည်။ ။ မှန်နန်းအပျိုတော်ကြီးသည် နပို လီယန်အပေါ်တွင် ဒေါသထွက်လျက်ရှိသည့် အလျောက်၊ လူသတ်သမား၊ ခရစ်တော် ဆန့်ကျင်သူ၊ အာဏာရှား စသဖြင့် အမျိုးမျိုး ကင်ပွန်းတပ်လျက်ရှိသည် ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ နပိုလီယန်ဟု ပင် မခေါ်ဘဲ၊ နှိမ့်ချသည့် အနေဖြင့် ဘိုနာပတ်ဟု ခေါ်သည် ကိုသာ တွေ့နိုင်ပါသည်။ ။

နပိုလီယန်သည် ၁၈၀၅ ခုနှစ်၌ ၊ သူ့ကိုယ်သူ အီတလီနိုင်ငံ ဘုရင်ဟု ကြေညာ၍ ၊ အီတလီပိုင် ဂျီနိုဝါနယ် နှင့် လတ်ကာနယ်တို့ ကို ပြင်သစ်ပိုင် နယ်အဖြစ် ပြုလုပ်ပြီး သူ့နမနှင့် ယောက်ဖကို အပိုင်စား ပေးလိုက်သည်။ ။ ဤသည် ကို ရည်ရွယ်၍ ‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’ ဝတ္ထုကြီး၏ အဖွင့်၌ မှန်နန်းအပျိုတော်ကြီးက "ဘယ့်နှယ်လဲ ကိုယ်တော်ကြီးရဲ့ ၊ ဂျီနိုဝါရဲ့ လတ်ကာနယ် နှစ်နယ်ကဖြင့် ဘိုနာပတ် ဆွေမျိုးသားချင်းတစ်စုရဲ့ ခါးပိုက်ဆောင် နယ်တွေ ဖြစ်ကုန်ပါပေါ့လား"ဟု မှန်နန်းအပျိုတော်ကြီးက ဆိုလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ။ ‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’ ဝတ္ထုကြီးမှာ ထိုအခန်းမှ စ၍ ဖွင့်ပါသည်။ ။

‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’ တွင် နပိုလီယန်၊ ရုရှားဘုရင် အလက်ဇန်ဒရာ စသည့် ဧကရာဇ်များ အစ၊ နန်း တော်သားမှူးကြီးမတ်ရာ သေနာပတိများ ၊ နယ်စား မြို့စားများ ၊ စစ်ဗိုလ်ချုပ်များ အလယ်၊ လယ်သမားများ အဆုံး ဇာတ်ကောင်ပေါင်း များ စွာ ပါရှိပါသည်။ ။ ထိုဇာတ်ဆောင်များမှာ ရာဇဝင်အစောင်စောင်ကို လှန်လှော့ညှိ နှိုင်း၍ အသက်

သွင်းထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ။ အချစ်ဇာတ်လမ်း၌ မူ ဇာတ်ကောင်သုံးဦး ပါရှိပါသည်။ ။ ၎င်းတို့ မှာ မင်းသားလေး အင်ဒရေး၊ ပီယာနှင့် နာတာရှာ တို့ ဖြစ်သည်။ ။ ဆရာကြီး တော်လ်စတိုင်းသည် ဤဇာတ်ဆောင် သုံးဦး ကို ဖန်တီးရာ၌ သူ၏ အစ်ကိုဖြစ်သော ဆာဂျီတော်လ်စတိုင်းနှင့် မိမိတို့ နှစ်ဦး၏ စိတ်နေသဘောထား အယူအဆတို့ ကို ပေါင်းစပ်၍ အင်ဒရေး ကို ဖန်တီးသည် ဟု လည်းကောင်း၊ မိမိ၏ စိတ်နေသဘောထားနှင့် အ သွင်လက္ခဏာအချို့တို့ ကို ထုတ်နုတ်၍ ပီယာကို အသက်သွင်းပေးသည် ဟု လည်းကောင်း၊ မိမိ၏ ခယ်မတော် သူ တီတီယန်နာဘားစ်ကို ကြည့် ၍ နာတာရှာကို ရွေးချယ်ခြင်းဖြစ်သည် ဟု လည်းကောင်း အဆိုရှိပါ သည်။ ။

‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’ကို ဝေဖန်ဖွင့်ဆိုသော ကျမ်းကြီးကျမ်းငယ်များ မှာ နှစ်ထောင်ထက်မနည်း ပေါ် ထွက်ခဲ့ပြီဟု ထင်ပါသည်။ ။ အချို့သော စာပေဝေဖန်ရေးပညာရှင်ကြီးများ ၊ စာရေးဆရာကြီးများကပင် ‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’သည် ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော ဂန္ထဝင်ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်မှန်းကို လူတိုင်းသိသော်လည်း ၊ မည်သည့် အတိုင်းအတာအထိ ကြီးကျယ်ခမ်း နားကြောင်းကို သိသူကား ရှားလှပေသည် " ဟု ရေးခဲ့ရသည် အထိ ဖြစ် ပါ သည်။ ။

ဤ ‘မိတ်ဆက်စာတမ်း’ သည် ‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’ ဝေဖန်ချက် မ ဟုတ်ပါ။ စာဖတ်ပရိသတ်များ လွယ်ကူစေရန်အတွက်၊ ရာဇဝင် နောက် ခံကားကို အကျဉ်းချုပ်တင်ပြသည့် ‘မိတ်ဆက်စာတန်း’ သက်သက်မျှ သာ ဖြစ်ပါသည်။ ။ ကျမ်းကြီး ကျမ်းငယ်ပြုစု၍ ဝေဖန်ဖွင့်ဆိုရသော ဤ စာအုပ်အကြောင်းကို ဤနေရာမှ ရေးသား ၍ လည်း မဖြစ်ပါ။

အချုပ်ဆိုရလျှင်ကား ‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’သည် ဂန္ထဝင်ဝတ္ထုကြီးတ

စံပုဒ်မျှသာမက၊ အဘိဓမ္မာကျမ်း ကြီးတစ်ဆူဟု လည်း ပြောနိုင်ပါသည် ။ သမိုင်းကျမ်းကြီး တစ်စောင်ဟု လည်း ဆိုနိုင်ပါသည် ။ မင်းဆက်များ ကို ပြသော ရာဇဝင်ကျမ်းကြီး တစ်စောင်ဟု လည်း ပြော၍ ရသည် ။ စစ်ပညာ ကျမ်းကြီးတစ်ကျမ်းဟု လည်း ခေါ်နိုင် ပါသည် ။ မော်ကွန်းတင် ကဗျာကြီးတစ်ပုဒ်ဟု လည်း ပြောနိုင်ပါသည် ။ နိတိကျမ်းကြီး တစ်စောင်ဟု ဆိုလျှင် လည်း ဆိုနိုင်မည်သာ ဖြစ်ပါသတည်း။

**ပုဂံစာအုပ်တိုက်
ရန်ကုန်မြို့**

(၁)

စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးသည် ဝတ္ထုတကာတို့ အနက် အကောင်းဆုံးဝတ္ထုကြီးတစ်ခုဖြစ်လေသည်။ ။ ဤကဲ့သို့ သော ဝတ္ထုမျိုးကို ဉာဏ်ပညာ အင်မတန်ကြီးမားသူ၊ ထို့ပြင် စိတ်ကူးဉာဏ် အလွန်ကောင်းသူ၊ လောကရေးရာ အဖြာဖြာတွင် အတွေ့အကြုံများ သူ၊ လူ့သဘာဝကို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် သိမြင်သူမှ သာ ရေးနိုင်မည်ဟု ဆိုချင် သည်။ ။ ဤကဲ့သို့သော ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော ဝတ္ထုမျိုး၊ ရာဇဝင်၏ ထူးကဲသော အချိန်အခါမျိုးကို ဖော်ပြသော ဝတ္ထုမျိုး၊ ထို့ပြင် ဇာတ်ကောင်များ ပြားလှသော ဝတ္ထုမျိုးကို ရှေးက မရေးခဲ့ဘူးချေ။ နောင်တွင် လည်း ရေးနိုင် လိမ့်မည် မဟုတ်ဟု ဆိုချင်သည်။ ။ ကြီးကျယ်ခမ်းနားလှသော ဝတ္ထုကြီးများ ရေးခဲ့ပြီး ဖြစ်ကြပါလိမ့်မည်။ သို့ရာ တွင် ဤဝတ္ထုနှင့် ကား တူနိုင်လိမ့်မည်မထင်။ လူ့လောကကြီးတစ်ခုလုံးတွင် စက်မှုပစ္စည်းများ လည်း တပ်ဆင်ပြီး ပြီး နိုင်ငံတော်အစိုးရကလည်း လူတို့ ၏ ဘဝအထွေထွေကို ချုပ်ကိုင်ထားနိုင်သော အာဏာများ ရှိနေပြီ၊ ပညာ ရေးသည် လည်း အားလုံး ညီတူမျှတူဖြစ်နေပြီ၊ လူတန်းစားလည်း ပပျောက်သွားပြီ၊ ပုဂ္ဂလိက ဓနချမ်းသာသည် လည်း လျော့နည်းသွားပြီ လူအားလုံးကို တူညီမျှတသော အခွင့်အရေးများ ပေးထားပြီ (ဤသည် မှာ အနာဂတ် ကမ္ဘာ) ဆိုကြပါစို့။

ထိုအခါမျိုးတွင် ပင် လူတို့ သည် မွေးလာကတည်းက ညီတူညာတူ

မွေးလာလိမ့်မည်မဟုတ်။ အချို့မှာ ထူးခြားသော ပါရမီရှင်အဖြစ် မွေးဖွားလာခဲ့ပြီးလျှင် စာရေးဆရာများ ၊ ဝတ္ထုရေးဆရာများ ဖြစ်လာကြ လိမ့်မည်။ ထိုအခါ သူတို့ ကျင်လည်ရသော လောကမှ ရသည့် အသိဖြင့် ဂျိမ်းအော်စတင်တို့လို စာရေးဆရာမကြီးမျိုး ပေါ် ပေါက်ကာ ‘မာနနှင့် အာဃာတ’လို ဝတ္ထုကြီးမျိုး ရေးနိုင်သော တော်လ်စတိုင်းလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ကား ပေါ်နိုင်အံ့ မထင်။ အမှန်စင်စစ်စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးသည် ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော ဇာတ်ဝတ္ထုကြီးတစ်ခုသာလျှင် ဖြစ်ပေ သည် ။ စကားပြေလောကဝတ္ထုလောကတွင် အမှန်တရား သစ္စာတရားကို ဖော်ပြသော ပြုစုချက် တစ်ခုတလေမျှ မတွေ့ခဲ့ဟု ကျွန်ုပ်ဆိုချင်ပါသည် ။ တော်လ်စတိုင်း၏ မိတ်ဆွေလည်း ဖြစ်၍ ဝေဖန်ရေးသမားကောင်းတစ်ယောက် လည်း ဖြစ်သော စတြာချေက သူ၏ သဘောထားကို အောက်ပါတိုင်း ထိမိသော စကားလုံးများ ဖြင့် ရေးသားခဲ့ဖူး သည် ။

‘လူ့ဘဝ၏ အဖြစ်သနစ်အလုံးစုံကိုပြသော ပြီးပြည့်စုံသည့် ပန်းချီကားတစ်ခုဖြစ်သည် ။ ထိုအချိန်အခါ က ရှားပြည်၏ သရုပ်ကို ဖော်ပြသော ပန်းချီကားတစ်ချပ်လည်း ဖြစ်သည် ။ ရှားသမိုင်းကို အပြည့်အစုံဆုံး ဖော်ပြသောပုံတစ်ခု၊ ထို့ပြင် လူတို့ လှုပ်ရှားထကြွရုန်းကန်မှုကို ပြသော ကားတစ်ချပ်ဟူ၍ လည်း ဆိုနိုင်သည် ။ ဤတွင် လှုပ်ရှားပါဝင်ခဲ့သော လူတို့ ၏ ပျော်ရွှင်မှုကိုလည်းကောင်း၊ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်မှုကိုလည်းကောင်း၊ ဝမ်းနည်းကြေကွဲရပုံကို လည်းကောင်း၊ နိမ့်ကျရပုံကိုလည်းကောင်း တွေ့နိုင်သည် ။ ယင်းမှာ စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ဝတ္ထုပင် ဖြစ်လေသည် ။’

